У поміані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 74125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 41. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го БЕРЕЗНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 4, 1970 No. 41. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 3 березня 1970

В АМЕРИЦІ

БІЛЬШЕ ЯК 50 СЕНАТОРІВ І КОНҐРЕСМЕНІВ стараються докладно вивчати оборонний бюджет, який Уряд предложив на фінансовий рік, що зачнеться 1го липня 1970-го року. Минулого року члени Конґресу не були підготовані до того, щоб могли речево оцінити оборонний бюджет. Цього року вони хочуть організовано оцінити видатки на оборону та поробити в оборонному бюджеті речево обосновані зміни. Секретар оборони Мелвін Р. Лерд заявив, що оборонний бюджет так зменшений, що він твердий, як скеля, з якої нічого не можна відлупати. Голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Ерл Дж. Вілер твердить, що оборонний бюджет так зредукований, що дальше зменшення становить риск для оборони ЗСА.

КАНАДА ПЛАТИТИМЕ ФАРМЕРАМ ЗА ТЕ, що не засіватимуть своїх піль, бо хоче цим способом зменшити запаси пшениці та причинитися до зменшення запасів пшениці на світовому ринку, збільшуючи тим самим ціни на пшеницю. В цьому випадку Канада наслідує свого південного сусіда — ЗСА, де вже давніше платив Уряд фармерам за те, що вони збільшували т. зв. земельні банки" і не засівали своїх піль зерновими культурами. Ще не знати скільки з 24.4 мільйона акрів, які були минулого року засіяні пшеницею, будуть „відпочивати" в 1970 році. Канадійські фармери не ставляться ворожо до урядового пляну.

ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ повідомляє, що в 1969-му році було в ЗСА 22,025,000 нещасливих автомобільних випадків, які спричинили шкоду на 16 більйонів долярів, на 2.3 більйона більше як в 1968-му році. Від 1959 року кошти нещасливих автомобільних випадків більше як подвоїлися. Кошти, про які говорить Інформаційний Інститут обіймають такі витрати: заробітна платня, видатки на лікування, пошкодження власности та видатки на забезпечення. Інститут підкреслює, що його оцінка коштів, які спричиняють нещасливі випадки, вища, як ті витрати, які подає Крайова Рада Безпеки, що рахує фінансові витрати тільки тоді, коли вони виникають не того самого дня, в якому сталася катастрофа.

ЧЛЕНИ СЕНАТСЬКОЇ ПІДКОМІСІЇ ЗБРОЙНИХ СИЛ турбуються тим, що американські військові бази з атомовими інсталяціями в Европі й Азії знаходяться так близько від комуністами контрольованих територій, що на випадок війни ворог міг би дуже швидко захопити ці бази. Голова цієї підкомісії сенатор демократ із Мізурі Стюарт Саймінґтон нарікав на це, що атомові бомби знаходяться в уразливих місцях і могли б бути захоплені ворогом зараз після вибуху воєнних дій. Ця справа зактуалізувалася під час візнань в підкомісії амбасадора в Кореї Вілляма Дж. Портера, який відмовився подати подробиці в справі атомових бомб в Південній Кореї.

НОВА ДЕМОКРАТИЧНА КОАЛІЦІЯ в стейті Ню Йорк найменувала на кандидата на губернатора провідника повіту Нессо Юджіна Г. Нікерсона, а на кандидата на сенатора — адвоката Пола О'Дваєра. На зборах було 400 делеґатів. Це частина так званих реформованих демократів - лібералів, які підтримували у виборах 1968 року МекКарті. Правибори відбудуться 23-го червня. В Ню Йорку про номінацію старалися демократи мільйонери Ричард Л. Оттінджер та Семюелс. Цього року вибирають в стейті Ню Йорк губернатора і сенатора, демократи хотіли б зайняти становища, що їх тепер займають республіканці — Рокефеллер — губернатор і Ґуделл — сенатор.

У СВІТІ

ПІВДЕННО - АФРИКАНСЬКА РОДЕЗІЯ ПРОГОЛОСИЛА себе суверенною республікою, зірвавши всякі правно-політичні зв'язки з Британією. Родезія була британською колонією, але — всупереч волі британського уряду — проголосила свою незалежність в листопаді 1965 року. Від того часу затяжні переговори з Британією не довели до успіху: британський уряд наполягав, щоб дати конституційну ґарантію, що муринська автохтонна більшість, яка нараховує 4 і пів мільйона душ, дійде колись до влади. Чверть мільйона білих править там авторитарно, на базі повної расової сеґреґації. Це перша британська колонія, яка від часу, коли північно - американські колонії повели визвольну війну 1776 року, відірвалась самовільно від Британії.

ДО ЛОНДОНУ ПРИБУВ на дводенні наради західньо - німецький канцлер Віллі Брандт, щоб приспішити приступлення Британії до Европейської Економічної Спільноти, чи пак Спільного Господарського Ринку. Затіснювання взаємин між Західньою Німеччиною і Британією йде паралельно з її намаганням покращати взаємини з Совєтами та їх сателітами.

ДО МОСКВИ ПРИЛЕТІВ знову делеґат канцлера Віллі Брандта, державний секретар Еґон Бар, для продовжування нарад з совєтськими верховодами про підписання німецько - совєтського пакту неаґресії. Однак, за твердженням газет, розмови Бара й совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика охоплювали ширшу сферу, як тільки обопільна відмова від війни, як засобу розв'язування їх конфліктів.

КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА II ВИЇХАЛА з своєю доньою на двомісячну подорож по Австралії й Новій Зеляндії. Вони їхатимуть шляхом, яким 200 років тому їхав великий подорожник - відкривник Джеймс Кук. Чоловік королеви князь Філіп Единбурзький і її син, наступник престолу князь Чарльз, стрінуться з королевою в Австралії.

НА ЛЕТОВИЩІ В РИМІ ЗНАЙШЛИ бомбу в етіопському пасажирському літаку, забрали її геть і спричинили вибух на полі, без шкоди для будь - кого. Коли літак мав уже вистартувати —його зупинили, всіх 40 пасажирів і членів залоги висадили та один із аґентів поліції віднайшов валізу, в якій була годинникова бомба. Припускають, що це було діло партизанів - терористів з Південної Етіопії, які вже переводили були подібні акти.

ПІВНІЧНО - В'ЄТНАМСЬКІ ПРОВОДИРІ ВИЯВИЛИ свою „гнучкість і поміркованість" в розмовах з американським комунофільським мільйонером з Клівленду, Сайрусом Ітоном, заявив Ітон після зустрічі з ними у Парижі. Він радив від себе — погодитися на півторирічний термін відкликання американських військ з В'єтнаму, що його вже визначив президент Ніксон.

Демократичні ліберальні конґресмени підтримують добродійну програму Ніксона

Вашинґтон. — Група демократичних ліберальних конґресменів, очолювана конґресменом із Каліфорнії Філіпом Бортоном, плянує підтримати добродійну програму президента Ніксона. Ця група нараховує коло 120 конґресменів, і вона може причинитися до того, що урядову програму схвалить Палата Репрезентантів, бо її підтримає і республіканська меншість в Палаті. Згідно з урядовим проєктом кожна родина, що складається з 4-ох осіб і є вбога, мала б діставати урядову допомогу в сумі 1,600 долярів, незалежно від цього, чи хтось із цієї родини працює, чи ні. Коли б хтось із цієї родини почав працювати, то допомога їй відповідно зменшувалася б, і була б зовсім припинена, коли б прибутки її дійшли до 3,920 долярів. Палатна Комісія Способів і Засобів схвалила поправку до цього пляну: допомога для старших віком, сліпих і нездібних до праці мала б місячно становити по 110 долярів для самотніх осіб і по 185 долярів для одружених.

Уряд проти тих американців, які щадять у швайцарських банках, щоб не платити податків

Вашинґтон. — Представник Уряду асистент секретаря скарбу Юджін Т. Россайдс, зізнаючи в Палатній Банковій і Біржовій Комісії, заявив, що Уряд Президента Ніксона підтримує ті обмеження, які проєктує Конґрес для всіх тих, що не хочуть платити податків і вкладають свої ощадності у швайцарських банках, не повідомляючи про прибутки із них податковий уряд. Досі Департамент Скарбу був проти обмежень для тих багачів, які обманюють свою країну, але під впливом Департаменту Справедливости він змінив своє становище, щоб не можна було твердити, що Уряд виступає проти тих вбогих американців, які відважилися б не платити податку, але дозволяє багатіям висилати свої капітали до Швайцарії, щоб вони могли не платити податку. Голова Палатної Банкової і Біржової Комісії конґресмен Врайт Петмен із Тексасу ґратулював представникові Уряду і був вдоволений із того, що можна буде вимагати від американських громадян та від корпорацій, щоб вони давали доказ на те, що в трансакціях із швайцарськими й іншими закордонними банками не ломлять закону про плачення податків від прибутків.

Відбувся перший з'їзд УВФ в ЗСА

Ню Йорк. — В суботу, дня 21-го лютого ц. р. відбувся тут в домівці ОДВУ перший річний З'їзд Українського Визвольного Фонду. Фонд цей покликаний до життя на терені ЗСА мин. року — на інших теренах він існував уже давніше — з ціллю здобувати фінансові засоби для політичної діяльности, а зокрема для діяльности, зв'язаної з визвольною боротьбою в краю, що їх веде ОУН і цілий Український Націоналістичний Рух. У З'їзді взяли участь представники з різних міст ЗСА, а з їхніх звітів довідалися присутні про задовільний розвиток збіркової діяльности серед нашого громадянства. З'їзд висловив признання найактивнішим діячам і найкращим Відділам, схвалив загальні резолюції і нові напрямні праці і майже повністю перевибрав дотеперішню Управу на чолі з д-ром Володимиром Михайловим, як головою.

Куба звільнила американський корабель, який шукає скарбів

На світлині вгорі корабель „Джовслин С", який шукав затоплених скарбів в районі караїбського моря. Внизу два члени із п'ятичленної залоги цього корабля.

Маямі, Флорида. — Прибережна сторожа дістала вістку від американського корабля „Джовслин С", що кубинська влада його звільнила вечором 2-го березня, 24 години після того, як цей корабель був силою захоплений озброєним кубинським човном на міжнародних водах. Швайцарська амбасада в Гавані інтервеніювала в цій справі в кубинського уряду і вона повідомила Вашинґтон, що корабель „Джовслин С" звільнений. Представник Державного Департаменту Роберт МекКлоскі вдоволений із того, що ця справа мирно закінчилася.

Ніксон перепросив Помпіду за демонстрації — прилетів на бенкет до Ню Йорку

През. Жорж Помпіду

Ню Йорк. — Президент Р. Ніксон в останній хвилині рішив взяти особисто участь в бенкеті у Валдорф Асторії в Ню Йорку, що його уладило у понеділок 2 березня ц. р. у честь французького президента Жоржа Помпіду Товариство америкаисько-французьких культурних зв'язків. Ще в минулу неділю пополудні президент Ніксон телефонічно перепросив Жоржа Помпіду за демонстрації, що їх жиди перевели в Чикаґо й у Вайт Плейнсі, а в понеділок Ніксон вирішив, що у бенкеті в Ню Йорку візьме участь не віце-президент Еґню, як спершу плянувалось, а він сам. Дружина президента Помпіду, яка була найбільш обурена тими демонстраціями у Чикаґо, не пішла на прийняття у генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта ані на обід у генерального консула Франції в Ню Йорку, але взяла участь у вечірньому бенкеті, дізнавшись, що приїздить туди президент Ніксон. Президент Помпіду виявив під час згаданого обіду у французькому консуляті, що його і його дружину найбільш обурила поведінка поліції у Чикаґо, яка „співпрацювала з демонстрантами", допустивши їх до безпосереднього стику з Помпіду і його дружиною перед готелем, в якому вони мешкали. Поведення демонстрантів Помпіду назвав „образливим" і „зневажливим". Поліція у Ню Йорку застосувала гостріші засоби охорони, аніж вони були в Чикаґо, й не перепустила демонстрантів поза барієр, поставлений почерез 5-ту Евеню перед готелем Валдорф Асторія. Але ті поновлені демонстрації спонукали французького президента Помпіду — відкликати авдієнцію для жидівських лідерів, на яку він був раніше погодився. Жидівські лідери були з цього приводу дуже оґірчені, назвавши це „образою" супроти них. Але у своїй заяві з цього приводу вони ні словом не згадали про причину такої відмови — про жидівські протифранцузькі демонстрації. На бенкеті у Валдорф Асторії президент Ніксон підкреслив, що американсько-французька приязнь така давня і глибока, що не зуміли порушити її „погані манери". Ніксон переплітав свою промову жартами, які викликували оплески і веселість. Президент Помпіду, очевидячки врадуваний приявністю Ніксона і його заявами, прославляв з свого боку Ніксона, заявивши, що Америка щаслива, що має такого лідера. За найпершими коментарями — несподіваний прилет Ніксона на бенкет у Ню Йорку, який відбувся з участю 1.700 осіб, і його тост, як теж офіційна заява з Білого Дому, в якій ствєрджувалось, що демонстранти репрезентували „дрібну меншину" американського народу, врятували політичні користі, що їх мала для американсько-французьких відносин візита Жоржа Помпіду в Америці.

Комуністи хочуть покинути Паризьку конференцію про В'єтнам

Париж. — Совєтський амбасадор у Франції Валеріян Зорін прийняв на авдієнції американського „рожевого" мільйонера з Клівленду, Сайруса Ітона, і буцім-то заявив йому, що — за його відомостями — північно-в'єтнамські делеґати збойкотують внедовзі Паризьку конференцію про В'єтнам, тому, що ЗСА „обнижили її рівень", продовжують війну і не прагнуть мира. Голови делеґацій Північного В'єтнаму й В'єтконґу, Хуан Туї і пані Нґуєн Ті Бінь бойкотують Паризьку конференцію нібито тому, що президент Ніксон не призначив на місце амбасадора Генрі Кебота Ладжа ніякого видатного державного мужа з міжнародним іменем, а тільки підніс до ступня амбасадора Філіпа Габіба.

Розпочалися вступні наради між двома частинами поділеної Німеччини

Берлін. — До Східнього Берліну прибули делеґати західньо-німецького уряду під проводом Ульріха Зама для підготови конференції, яка з кінцем цього місяця має розпочатись між канцлером Західньої Німеччини Віллі Брандтом і східньо-німецьким прем'єром Віллі Стофом. Ульріх Зам відбув першу 5-тигодинну нараду з східньо-німецьким делеґатом Ґерґардом Шюсслером. Вони обмірковують справи дипломатичного протоколу, заходів безпеки, денного порядку й т. п. Хоча поважна західньо-німецька преса ставиться дуже скептично до шансів якогось поважного порозуміння з східньо-німецькими комуністами, проте загально вважають, що конференція Брандта і Стофа таки відбудеться. Нехіть і острах східньо-німецьких комуністів щодо можливости послаблення їхньої „суверенної" позиції проявляється в посилених лайках комуністичної пропаґанди проти західньо-німецької Соціял - демократичної партії, лідером якої є власне канцлер Віллі Брандт. А втім, диктатор комуністичної Східньої Німеччини, Вальтер Ульбріхт, мав довгу розмову з президентом західньо-німецької Торговельної Палати Вольфом фон Амеронґеном під час Ляйпціґських Торгів.

У ДЖЕРЗІ СИТІ ЦІЄЇ НЕДІЛІ ВШАНОВУЮТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Місцевий Відділ УККА під керівництва д-ра Євгена Котика запрошує громаду на Свято Тараса Шевченка, що відбудеться в неділю 8 березня, о 4-й по пол., у великій залі УНДому при 96 Фліт вул. Доповідь „Живий Тарас Шевченко" виголосить Леонід Полтава, виступатимуть: хор „Боян" з Елизабету і Юні бандуристи з Джерзі Ситі, під мист. керівництвом проф. Р. Левицького, відомий Квартет „Каравана" під мистецьким проводом маестра Б. Бемка, Галина Махмет та учні Школи Українознавства — з деклямаціями, і Ольга Осередчук із сольоспівом, в супроводі гітариста Е. Осередчука.

Незабаром появиться друком книжка Мілени Рудницької „Невидимі Стиґмати"

Філядельфія. Накладом окремої Видавничої Комісії незабаром появиться друком велика книга відомої авторки Мілени Рудницької: „Невидимі стиґмати". Книга, що тепер друкується в Німеччині, матиме понад 400 сторінок друку та понад 100 ілюстрацій.

Протягом тисячолітньої історії українського народу не було багато подій, які викликали б такий голосний й широкий відгомін у світовій опінії, як визволення з совєтської каторги Первоієрарха Української Католицької Церкви Кир Йосифа Сліпого та його приїзд до Риму в лютому 1963. „Справа Йосифа Сліпого" — так назвав подію в усіх її аспектах ватиканський офіціоз „Оссерваторе Романо" — заповнювала шпальти щоденних інформаційних газет, поважної періодики та ілюстрованих „маґазинів". І не тільки в момент свого приїзду до Риму, але й протягом наступних місяців Верховний Архиєпископ Митрополит Йосиф притягав до себе увагу публіцистів, політиків і міжнародної публічности. Мілена Рудницька зібрала всі доступні в Римі голоси преси, як про справу визволення Первоієрарха, так і про його діяльність. У своїй праці вона цитує і коментує сотні чужомовних статтей. Читач стежить за подіями немов крізь призму закордонних часописів і довідується про речі, що були досі невідомі українській громадкості. Але є в книзі і багато такого, про що не знали чужинні журналісти. Зміст книги: З большевицької каторги до ватиканського палацу — Початок нової доби в історії Української Церкви — Пала плаче — В центрі уваги світу — 18-річний хресний шлях — Як відбулося звільнення з каторги — Подорож з Мордовії до Москви і з Москви до Італії — Закулісові події, що підготовили звільнення — Здогади світової преси — Шедевр ватиканської дипломатії — Комунізм і релігія — Релігійна політика СССР за Хрущова — Проти всякої логіки, проти всіх людських розрахунків — Немає логічної мотивації Хрущовської постанови — Східня політика Папи Івана XXIII — Для чого Папа Іван прийняв на авдієнції дочку й зятя Хрущова — Перші зустрічі з духовенством і вірними — Первоієрар про стан релігійної справи в Совєтському Союзі і про свої переживання на засланні — Два Святоюрські Владики: Митрополит Андрей і Митрополит Йосиф (спроба характеристики) — Новий стиль боротьби за права Української Церкви — Соборо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Ню Гейвені створено Комітет допомоги жертвам землетрусу

Ню Гейвен, (М Я) — З ініціятиви Українського Конґресового Комітету Америки, Відділ Ню Гейвен, Конн. створено Збірковий Комітет для допомоги українцям жертвам землетрусу в Югославії. Головою Комітету обрано д-ра Михайла Снігуровича, голову місцевого Відділу УККА. Головою ділового комітету став д-р Іван Кизик. До Комітету ще увійшли сот. Іван Стратичук і Василь Добчанський від місцевого відділу УККА, та пані Орися Лаврович від Пластприяту. Гнат Андрусишин від ООЧСУ, Тарас Косович від „Провидіння", інж. Роман Лаврович від Українського Національного Хору Зенон Мандич від місцевої станиці Братства 1-шої Дивізії УНА, мґр. Олег Микитей від Пласту і Степан Фіґоль від Української Рідної Школи ім. Митрополита Андрея Шептицького. Представники організацій, які не увійшли до Ділового Комітету, обіцяли допомогу в збірковій акції. Комітет проводитиме збірку грошей і одягу два тижні (у випадку потреби збірка продовжатиметься). Прохається українське громадянство Ню Гейвену й околиці приносити пожертви до приміщення Української Католицької Церкви в Ню Гейвені кожного дня (від понеділка до п'ятниці), де члени згаданого Комітету дижуруватимуть від години 7-ої до 8.30 вечором.

Українці — учасники наукової конференції в Едмонтоні

Едмонтон. — Тут у приміщеннях Албертського університету відбулася третя з черги конференція викладачів модерних мов і літератур західньої Канади з участю таких українців: проф. Яр Славутич, пані Єндик-Рудницька, панство Суховерські й Зуєвські з Едмонтону, пані О. Прокопова з Калґари, та проф. Яр. Розумний, Іраїда Ґерус-Тарновецька й Яр. Рудницький із Вінніпеґу. Доповіді виголосили: Яр Славутич про поезію Мих. Ореста, Яр. Розумний про українські переклади Шекспіра (Осьмачки й Корецького). Доповідь неприсутнього з Саскатуну проф. В. Буйняка про Толстого й Жорж Санд відчитав проф. Б. С. Свіфт із Редисайни.

В Нюаркському Музеї відкрилась українська виставка

Нюарк, Н. Дж. — В рямцях великої й різноманітної програми Нюаркського Музею, в неділю 1-го березня відкрилась Виставка українського народного мистецтва, яка триватиме до 29 березня включно. Крім того, у неділю 8-го березня там же відбудеться український концерт, про що повідомлено в двокольоровій програмі Музею, який міститься при 43-49 Вашинґтон вулиці в Нюарку. Про влаштування виставки й концерту подбала Окружна Рада Союзу Українок Америки, під керівництвом п-і Дори Рак, за обладнання Виставки відповідає п-і Пелагія Кучкуда: вони працювали й працюють при допомозі багатьох інших членок СУА; п-і М. Гординська була відповідальною за добір експонатів. В українському концерті 8-го березня візьмуть участь: хор української католицької церкви Івана Хрестителя під диригуванням М. Добоша, танцювальна група „Гопак" під керівництвом п-ва Салабунів, відома молода балерина Тамара Вожаківська і квартет бандуристів. Окружна Рада СУА подбала про випуск англомовного ілюстрованого буклету, що його одержують відвідувачі виставки українського народного мистецтва. Крім коротких відомостей з історії України, української еміґрації та відомостей про народне мистецтво, в буклеті надрукована мапа української етнографічної території, щоб американські відвідувачі - гості докладно уявляли, про яку країну йдеться і де вона розташована в Европі, в складі невільницького СССР.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Демонстрації проти Помпіду

Після створення ізраїльської держави в 1948 р. Франція поставилась до неї якнайприязніше. У 1956 р. Британія, Франція й Ізраїль повели за засекреченим пляном спільну війну проти Єгипту, яку мусіли припинити під натиском Об'єднаних Націй і Америки, що в свою чергу діяли під шантажевим натиском Москви. Все ж Франція залишилась одним із головних постачальників зброї для Ізраїлю. Але президент Шарль де Голль образився, коли ізраїльські лідери не послухали його поради — не втрачати нервів з огляду на концентрацію єгипетських військ на Синайському півострові. Коли Ізраїль таки перевів превенційну війну в червні 1967 р., де Голль проголосив „ембарґо" на вивіз зброї до Ізраїлю і відмовив доставити йому 50 вже оплачених джетів. Франція проголосила строгу невтральність в ізраїльсько - арабському спорі, але підтримувала вимогу арабів, щоб Ізраїль звільнив усі окуповані ним арабські землі.

Аж ось минулого року, незабаром після приходу до влади в Лібії групи націоналістичних старшин, Франція заскочила світ продажем тій арабській країні 110 джетів. Тому, що Лібії ніхто не загрожує, вона не має ані вишколених пілотів, ані іншого персоналу, потрібного для обслуги таких складних машин, як французькі джети „Міраж", то можна слушно припускати, що ті джети насправді призначені для Єгипту, чи пак для з'єднаних арабських збройних сил у наступній війні проти Ізраїлю. Наступник де Голля, президент Жорж Помпіду, який продовжує політику свого попередника супроти Близького Сходу, виправдував продаж джетів Лібії такими арґументами: 1) якби не зробила цього Франція, то постачальником літаків і всякої іншої зброї Лібії стала б Москва, поширивши на ту країну свої політичні впливи, 2) закуплені тепер джети не будуть доставлені Лібії перед кінцем 1972 року, а до того часу на Близькому Сході повинен запанувати мир, 3) Франція, поглибивши свої впливи в північно - африканських арабських країнах, може зробити великі послуги справі ізраїльсько - арабського замирення. Щодо свого політичного становища, то през. Помпіду підкреслює при кожній нагоді, що Франція була і є за збереження ізраїльської суверенної держави і що „столицею Франції не є Каїро й не є Тель Авів".

Всі арґументи не переконують жидівського суспільства в Ізраїлі та в діяспорі, зокрема найбільшої у світі американсько - жидівської громади. Зорганізовані жидівськими організаціями, з активною участю рабінів, відбулися жидівські демонстрації проти президента Помпіду в усіх американських містах, в яких він зупинявся. Тому, що це виборчий рік, то посадник Чикаґа, демократ Ричард Дейлі і посадник Ню Йорку республіканський ліберал Джан Ліндзі, не захотівши зражувати собі великого числа жидівських виборців, відмовилися влаштувати, як личить супроти голів чужинецьких держав, парадне офіційне прийняття. Ліндзі пішов так далеко, що на час перебування в Ню Йорку президента Помпіду, виїхав до Вашинґтону, дармащо Помпіду погодився прийняти делеґацію жидівських лідерів. Він відкликав цю згоду, зустрівшись з новими демонстрантами в Ню Йорку.

Закордонну політику кожної держави визначає її уряд. Нема, мабуть, ні одного американського громадянина й ні одного американця жидівського роду, який не признав би, що в інтересі Америки зберігати союз і приязнь з Францією. Коли президент ЗСА урочисто й сердечно приймає президента Франції, а посадник Ню Йорку демонстраційно „іґнорує" також гостя, то це не справляє поважного враження. Очевидно, американським громадянам вільно виявляти свої погляди й настрої, вільно критикувати чужих і власних лідерів. Але в даному випадку правду має, здається, президент Жорж Помпіду, який ствердив, що ці жидівські демонстрації не принесуть користі ізраїльській справі. Смішно й думати, щоб під впливом цих демонстрацій Франція змінила свою закордонну політику. Значить — організатори демонстрацій американських жидів рахувалися не з арґументом політичної доцільности, а з арґументом своїх почувань. Найбільшим ворогом Ізраїлю є не Франція, а Совєтський Союз. Міжнародний відгомін на жидівські демонстрації проти президента Франції насуває припущення, що ці демонстрації більше пошкодили Америці, аніж допомогли Ізраїлеві.

М. Петрович

МАЛОВІДОМІ МАТЕРІЯЛИ ТЕРОРУ

Немає сумніву — методи большевицької боротьби зі своїми противниками протягом останнього часу в дечому змінилися. Замість масового, маємо тепер індивідуальний терор, що проходить під маскою „соціялістичної законности", позасудові переслідування КГБ проводить у дуже обережній формі, арешти відбуваються з дозволу суду, так само і всіх обвинувачених судить уже не каґебівська „тройка", а „народний суд", хоч правду кажучи, вся його незалежність є тільки формальною.

Проте, всі ці засоби переслідування інакодумаючих з допомогою „соціялістичної законности" у зв'язку з ростом опозиції видаються, мабуть, КГБ недостатніми, бо протягом останнього часу він щораз частіше вдається до нових, за часів Сталіна рідко вживаних методів терору — запроторювання опозиціонерів до божевілень. Це стосується, зокрема, тих осіб, яких аж ніяк не можна запроторити за ґрати з допомогою совєтських параграфів, через те, що до їхніх „проступків" не можна відповідних параграфів підшукати.

У зв'язку з цим КГБ примудрився знешкідлювати цих людей іншими методами. Після арешту їх звичайно піддають психіятричним експертизам, і на підставі цих експертиз суд визнає їх божевільними і замикає до божевілень. Як правило, такі експертизи завжди йдуть по лінії бажань КГБ, бо їх переводять лікарі, з КГБ пов'язані. Наприклад, у Москві як такий „експерт" прославився проф. Д. Лунц, який уже довгими роками керує відділом спецекспертизи при Сирівському інституті і до якого скеровують переважно політичних в'язнів. Крізь руки цього Лунца перейшло вже багато опозиційних діячів, як от ген. П. Григоренко, О. Гінсбурґ, Ю. Ґалансков, Наталя Горбаневська, Олекса Добровольський, а останнім часом Віктор Кузнєцов, якого арештовано в Москві передусім за те, що висловлював „єретичні" думки під час дискусій.

Проте, таких „експертів" КГБ має більше. В Ризі, наприклад, „божевільними" признали відомого голову колгоспу Яхімовича, який писав критичні листи до ЦК КПСС, студента Іллю Ріпса, який публічно протестував проти окупації Чехо - Словаччини і пробував себе спалити, в ленінґрадській божевільні з 1956 по 1964 рік тримали Н. Самсонова, лавреата сталінської премії, геофізика, який працював в Арктиці і звідтіля написав листа з критикою деяких теорій Сталіна, та багато інших, прізвища яких залишаються невідомими, бо вся процедура „експертизи" і судового вирішення відбувається звичайно у великій таємниці.

Та, як знаємо, сьогодні, в еру „самвидаву", такі таємниці щораз важче КГБ заховати і через те багато випадків запроторювання до божевілень вийшли на світло денне. Так само стали відомими і ті божевільні чи радше психіятричні концтабори, куди запроторюють опозиційних діячів, зумисне перемішуючи їх з дійсними божевільними. Люди, що попадають до таких божевілень, тим самим позбавлені будь - якого права оборонятися судовим порядком і перебувають в умовах значно гірших, ніж в концтаборах і тюрмах.

„Хроніка поточних подій" з 30 червня 1969 р. подає список божевілень - тюрем, до яких запроторюють політичних в'язнів. Перша такого типу „лікарня" існувала ще до війни в Казані. Там ще з тих часів є спеціяльний відділ для політичних. Після війни відкрилась „лікарня" спеціяльного типу в місті Сичовка Смоленської области, куди КГБ запроторював найбільш для нього небезпечних політв'язнів. Проте, в той час, тобто до часів смерти Сталіна, масового запроторювання політв'язнів до божевілень ще не практикувалося. Воно почалося щойно пізніше і в зв'язку з цим організують у 50-их і 60-их роках нові божевільні в Ленінґраді, в місті Черняховськ Калінінґрадської области, в Мінську і в 1968 році в Дніпропетровську.

В цих „лікарнях" духово здорові політичні перебувають у спільних камерах з психічно важкохворими. Таким способом КГБ хоче добитися, щоб вони відреклися своїх поглядів. Коли ж вони від цього відмовляються, їх під претекстом лікування піддають фізичним переслідуванням, дають їм ін'єкції змазину й сульфазину, які викликають шок і важкий фізичний розлад. Часто дають також уколи натрію амінату, що послаблює волю людини, і після того допитують. Режим у цих „лікарнях" такий, як у звичайних тюрмах, з одногодинним прогулюванням. Ці „лікарні"-тюрми ізольовані від світу ще суворіше, ніж звичайні тюрми.

Персонал цих тюрем складається з наглядачів, що рекрутуються з емведівських військ (всі вони носять поверх мундирів білі халати), з кримінального елементу (злодіїв, бандитів - рецидивістів), які виконують ролю санітарів, і врешті з лікарів, які також в більшості стоять на службі КГБ. Найжорстокіший режим введено в Сичовці та в Черняховську, де політичних разом із психічнохворими щоденно піддають побоям і садистичним знущанням. Воля персоналу фактично нічим не обмежена.

„Хроніка поточних подій" стверджує, що режим у цих лікарнях куди гірший, ніж в концтаборах спеціяльного і суворого режиму. Деякі в'язні цих концтаборів, не видержуючи режиму, але при тому не знаючи стосунків у божевільнях, симулюють божевільних. Однак, попавши в божевільні, вони зразу ж розуміють, що там куди гірше, ніж у найважчих концтаборах, і деякі з них просять лікарів відпустити їх назад.

Люди, що їх випустили з таких „лікарень", одержують пашпорти окремої серії, як після тюрми. Ті, що вперто не визнають себе хворими, не мають шансів вирватися на волю.

Микола Чубатий

КОНСТРУКТИВНА ПРАЦЯ УКРАЇНЦЯ-ПРОФЕСОРА

(1)

Проживаючи в Америці від другої світової війни і впродовж того часу маючи зв'язки з американським ученим славістичним світом, я набираю переконання, що трактування проблеми українського народу вченим світом Америки тепер може навіть гірше, ніж було п'ятнадцять років тому. В Америці й Канаді інтересувалися тоді українською справою більше американських та канадійських професорів, ніж нині. Згадаю тільки, що тоді пов'язалися з українською проблематикою проф. Меннінґ з Колумбійського університету, проф. Сімпсон із Саскачевану, проф. Кірконнел з Канади, проф. Фредеріксен, історик з Маямі університету, проф. Томпсон з Колорадо, редактор „Джорнел ов Сентрал Юропісн Афферс", проф. Ґуріян з Норт Дему, редактор „Ревю ов Політікс". Їх журнали стояли відкриті для українського автора, зі статтями чи рецензіями по лінії українського викладу історії та літератури України, дармащо по американських університетах українські професори були рідкістю. Славістичних студій було тоді вдесятеро менше, але проукраїнське наставлення було було більше.

Наведу тільки два факти. Коли двадцять років тому Єйльський університет і зв'язана з ним Академія Наук відзначали свій 200-літній ювілей зі запрошенням найвизначніших наукових установ Америки та Европи, на відзначення цього ювілею дістало запрошення також відновлене тоді в Америці европейське НТШ. Ця подія могла нас сповнювати гордістю. В р. 1952 ЮНЕСКО вирішило видати кількатомову „Історію людства" сімома мовами, анґажуючи до тієї праці тисячу істориків світу. Головою Редакційної колеґії вибрали проф. Турнера з Єйльського університету. Використовуючи свою участь в єйльських урочистостях, удалося мені познайомитися з проф. Турнером і запропонувати йому співучасть в праці українського НТШ. Турнер прийняв мою пропозицію і просив подати теми двох наймаркантніших подій з історії України. Вони, опрацьовані істориками НТШ, мали бути влучені в „Історію людства". Подані НТШ теми: „Київська Русь - Україна — охоронний щит Західньої Европи" та „Народження нової демократії над Дніпром" — були прийняті. Про це Турнер повідомив мене, як голову НТШ, окремим листом. Різні події перешкодили використати ту пошану, вчинену для НТШ.

Повінь російських студій в Америці

Десь від року 1950-го в Америці, як гриби по дощі, почали рости російські студії. Зріст заінтересування Совєтами в Америці називаних прямо Росією через заснування російських студій почав підтримувати Вашинґтон поважними фондами. Дещо скорше, вже 1945 року в Гарварді постав Російський Студійний Центр, що анґажував сотки нових емігрантів зі Східньої Европи. Тепер в Америці в біля 150 університетах існують російські інститути чи російські студії. На них ані сліду заінтересування Україною! На тих студіях похоронили давній поділ континентів Европи та Азії. Тепер Европа починається на новій, західній межі СССР, себто на лінії Керзона над Сяном, потягненій на північ до Балтику. Україна опинилася поза Европою на так званім Російськім Субконтиненті. Східня Европа починається на Польщі, Румунії, Угорщині. Україна, добре знана в Америці перед 1950 роком, майже зникла зі сторінок центрального славістичного журналу „Славік Рев'ю", видаваного Американською Асоціяцією для Зросту Слов'янських Студій. Згадані вище університетські журнали перестали виходити, як надто „консервативні" в історичній науці Америки.

Українські молоді сили в американських університетах

З припливом нової еміграції прибули також молоді таланови: українці з закінченими або ще не закінченими студіями та з деяким знанням історії України, економіки та інших українознавчих наук. Багато з них доповнили свої студії вже в Америці, де в університетах історичні науки Сходу Европи викладали ще професори росіяни, з яких більшість осадовилася тут між першою і другою війною. В американських університетах вони повели свої виклади із загальноросійського становища. Були між ними вчені високої школи, які, здобувши авторитет, виховували по-своєму американських „спеців" історії Східньої Европи, себто згідно з інтерпретацією професорів - росіян. Україна взагалі зникла з катедр американських університетів. Історія України та українознавчі науки були репрезентовані ще кількома старшими українськими вченими поза університетами.

В такій ситуації молоді українські кандидати на вчених, навіть любителі історії не мали можливости вивчати її в американських університетах, бо ніхто її не викладав. Тому українські патріоти кинулися до студій історії визвольних змагань України після першої світової війни і дали навіть кілька вартісних праць. Деякі з них стали в ділянці життя України під совєтами, себто в совєтології, навіть поважними ученими, часто при повному незнанні минулого України, солідно опрацьованого чотирма поколіннями їх попередників. Це поставило історичну науку про Україну за океаном у трагічне положення.

Ніхто не брався за студії найважливішої доби історії України — доби державної потуги України в часі Київсько - Руської імперії. При майже цілковитому неґуванні минулого України в американських університетах треба мати справді цивільну відвагу домагатися, щоб історію України не легковажено, а то й не перекручувано з університетських катедр. Мовчки приймали вони, коли добу Київської Руси - України називали з катедр історією старої Росії (гісторі ов еншієнт Раша). Тому треба підкреслити характерність українського вченого, професора історії в Східньо - іллинойськім Университеті, д-ра Степана Горака, який сміливо став в обороні правдивої історії України.

Прибувши до Америки дещо пізніше, як загал нової еміграції, проф. д-р Горак мав за собою основну наукову історичну підготову в німецьких університетах. Тут дістає він посаду асистента професора в Індіянському університеті і включається в університетське життя з твердою волею вступатися за права українознавства, зокрема української історії на американських катедрах.

Не побоюючись, що його відважний виступ може пошкодити його кар'єрі, проф. д-р Горак пише відкритого листа до редакції журналу „Слевік Рев'ю", після панелевої дискусії на сторінках того ж журналу на тему України, в якій брали участь українці професори І. Рудницький, І. Решетар та О. Пріцак, а з противного боку повний неґативіст українства А. Адамс з Мишиґен університету.

В наступнім випуску „Слевік Рев'ю" появився лист проф. Горака, в якім він звертає увагу на потребу ясного становища американських істориків до старої найсвітлішої доби України — Київської Руси. В цім листі він пише між іншим:

"For several years now, some circles in this country have been very busy producing a certain image of East Europe, its past and present. The Russian historical school has celebrated victories without being challenged by critical opinions which differ in many aspects. One of the most controversial areas is the period of the Kievan State, which is considered as intregral part of Russian history.

The whole structure is rather weak since it does not explain basic questions: When did the Ukrainians conquer Kiev from Russia? How it did happen that Kiev was and is the capital of Ukraine? Of course there are many other questions and problems which is considered an integral part of Russian history.

Finally, it must be pointed out that that there exist a certain abnormality in our universities which are engaged in research and teaching of East European history. One may wonder about the training of our future scholars who are denied the study of the history of non Russian nations even in our largest universities and research centers."

Проф. Горак був тоді тільки асистент - професором в Індіяна університеті, де існував Осередок Слов'янських Студій на цілу Америку, утримуваний з федеральних фондів, а директором тієї установи та керівником обміну вчених із Совєтським Союзом був професор російської історії Бирнс, таких самих наукових поглядів, як проф. Адамс з Мишиґену. Справді треба було мати не абияку відвагу. Професора Бирнса пізнав я з міжнародніх історичних конґресів як людину толерантну, одначе проф. Горак міг всього сподіватися від свого зверхника.

(Закінчення буде)

„ФАЛЬШИВІ ГАСЛА"

Під тим заголовком московська „Правда" з 18 лютого опублікувала офіційне повідомлення ТАСС, в якому між іншим, сказано: „В Китаї розгорнулася голосна кампанія за економію вугілля, електроенерґії, металів, зерна, бавовни, медикаментів і інших матеріялів". Цю кампанію ТАСС називає фальшивою, бо її провадить Пейпінґ, не питаючись ЦК КПСС. Одночасно мало не щодня в тій же „Правді" пропаґується... найбільш економне відношення відносно електроенерґії, металів, продуктів харчування і навіть „кожної краплини пального". У „Правді" з 14 лютого ставиться як зразок підприємства Свердловської области, де „вирішили заощадити не менше як 21 тис. тонн чорних і кольорових металів, 230 млн. кіловатгодин електроенерґії, 8 000 тонн цементу".

Що погане в Китаї — те добре в СССР...

У „Фальшивих гаслах" сказано, що „кліка маоїстів закликає народ до воєнного поготівля і використовує наклепи про „совєтську загрозу" і шовіністичний чад, щоб утримати в руках суспільство, яке розповзається".

ЦК КПСС постійно роздуває „загрозу" то збоку Західньої Німеччини, то збоку Греції, яка прикрутила комуністичних ворохобників, то навіть збоку ЗСА, які провадять дійсно миролюбну — аж занадто миролюбну щодо комуністичної „тиранії"! — зовнішню політику. В СССР мільйони молоді проходять „воєнізовану підготову", а про дійсно шовіністичний чад, про небачену ще дотепер русифікаційну урядову політику не доводиться говорити.

Московська газета критикує комунокитайські заклики „розгромити клясових ворогів". Але у звітах з кожної наради совєтська преса подає нові й нові заклики вести непримиренну боротьбу проти „ворожої ідеології".

У Китаї таких гасел Москва не схвалює, зате в СССР їх всіляко пропаґує.

ТАСС називає фальшивими навіть такі гасла в комуністичному Китаї, як „не кидайте своїх бойових постів праці у святкові дні" — але в СССР комуністична партія виганяє трудящих як не на суботники, так на недільники — і все для безплатної праці на найбільшого капіталіста світу — совєтську державу.

ТАСС обвинувачує комуністичний Китай, що там переслідується всіх, „хто не виконує вказівок Мао Тсе-Тунґа, або сумнівається в їх мудрості". Яка доля чекає людину в СССР, яка наважується не виконувати вказівок Брежнєва або висловлює сумніви щодо їхньої „мудрости"?

Годі вийти з дива, що відомі західні журналісти замовчують такі паралелі між двома режимами, в Китаї і в СССР. (л. п.)

Проф. Степан Шах

РОМАН ШУХЕВИЧ — СИМВОЛ НЕЗЛАМНОСТИ

(Спомин)

(3)

Проф. Володимир Шухевич належав до тіснішого гуртка „політичних" дорадників галицького митрополита, пізніше (від 1895 р.) кардинала Сильвестра Сембратовича († 1898) — серед тодішніх важких галицьких політичних відносин — за „ери" австрійського прем'єр-міністра, польського графа Казимира Бадені. І разом з професорами Олександром Барвінським, Анатолем Вахнянином, Юліяном Целевичем зорганізував він нову політичну „християнсько-суспільну партію", зі щоденником „Руслан"; тоді став Володимир Шухевич також у центрі нового політичного життя в краю.

Іменовано його також дійсним членом переорганізованого НТШевченка; займався він, попри школу і „Просвіту", також і науковими студіями, а саме: етнографією. Присвятив проф. Володимир Шухевич 20 літ вивченню Гуцульщини, куди приїздив щорічно з родиною на ферії. Працю його видало НТШ п. н. „Гуцульщина" в 5-ох частинах — в серії „Матеріяли до української етнографії" — в роках 1899-1908, а передрукувало її в 1908 р. польською мовою видавництво львівського природничо - краєзнавчого музею „Muzeum im. Dzieduszyckich" у Львові, що був власністю спольщеної графської родини Дідушицьких. У цій на широку скалю розгалуженій праці старався проф. Володимир Шухевич не лише всебічно охопити всі етнографічні особливості мальовничої Гуцульщини, але й умів вникнути в етнопсихічну глибину прастарих, ще мітичних гуцульських вірувань, а навіть з'ясувати розвій соціяльної структури „скотарської культури" Гуцульщини. І при цій нагоді хай вільно мені буде пригадати, що проф. В. Шухевич підходив до проблеми розвою суспільности згідно з поглядами грецького філософа Платона, викладеними в його творі „Номой" („Закони").

Монографією про Гуцульщину проф. В. Шухевича користувався між іншим український письменник Михайло Коцюбинський, що в 1905 р. сам, приїхавши з України, був разом із родинами Івана Франка, Івана Труша, Володимира Гнатюка, проф. Йосифа Роздольського й проф. В. Шухевича на Гуцульщині і написав відтак „під голос трембіти" свою гуцульську повість „Тіні забутих предків", в якій „тіні предків" промовляють по 1 000 роках до душі молодих поколінь. Також і польський автор Станіслав Вінценц покористувався „Гуцульщиною" Вол. Шухевича, коли писав свої „dumy i gawędy z wierchowiny huculskiej" п. наг. „Na wysokiej poloninie", що вийшла перший раз друком у Варшаві в 1936 р.

Заслужився проф. Володимир Шухевич також і на полі української дитячої літератури. Маючи сам п'ятеро малих дітей, він старався про відповідну літературу для шкільної молоді. І так зорганізував він першу в Галичині українську дитячу ілюстровану газетку — двотижневий журнал „Дзвінок" в 1890 р. у Львові і сам став його першим редактором, а до співпраці притягнув і Івана Франка, що помістив там свого „Лиса Микиту", який 1891 р. вийшов уперше друком.

Помер проф. Волод. Шухевич у часі російської окупації в першу світову війну 10 квітня 1915 р. у Львові і лежить похований у родинній гробниці на Личаківськім кладовищі. (Згадую про проф. Вол. Шухевича у своїм спомині „Львів - місто моєї молодости", Мюнхен 1955 р. ч. І, стор. 127 і ч. II, стор. 203, та у своїй монографії „о. Маркіян Шашкевич та Галицьке Відродження", Париж-Мюнхен 1961, стор. 184 і 191).

Братом проф. Вол. Шухевича був знаний перед першою світовою війною у Львові адвокат д-р Микола Шухевич, якому „Сокіл-Батько" завдячує переважно викуп української спортової площі у Львові — за Стрийським парком, а другим братом був о. Євген, парох у Борщевичах коло Львова, син якого, адвокат д-р Степан Шухевич, визначився за Польщі як оборонець українських політичних в'язнів перед польськими судами, а в часі облоги Львова в 1918/19 рр. командував, як отаман УГА, фронтом на схід від Львова на лінії Винники-Борщевичі-Сороки. (Полишив вельми цікаві „Спомини" т. І-V, Львів 1929).

Дружиною проф. Володимира Шухевича, а бабунею ген.-хор. Романа Шухевича була знана на терені Львова українська громадська діячка — Герміна Шухевич, що походила з патріотичної родини Перемиської землі Любовичів. Визначалась вона з молодих літ замилуванням до театральної сцени і грала залюбки ролю Наталки Полтавки, коли український театр „Руської Бесіди" приїздив зі Львова до Перемишля, про що згадує проф. Анатоль Вахнянин (сам з Перемищини) у своїй книжці п. н. „Спомини з життя", яка вийшла у Львові 1908 р., як посмертне видання. Належала Герміна Шухевич до галицьких піонерок боротьби за рівноправність жіноцтва і разом з поступовими вчительками Марією Білецькою (дружиною проф. Василя Білецького) і Константиною Малицькою зорганізувала перше віче українського жіноцтва у Львові, за що „зарозумілі" чоловіки назвали їх із насмішкою „трьома Маринами". (Див. про це у моїм спогаді п. н. „Львів — місто моєї молодости", ч. І, Мюнхен, 1955, на стор. 128 і ч. II, стор. 157).

Ці три „Марини" заснували у Львові перше українське жіноче демократичне товариство „Клюб Русинок" — пізніше Союз Українок у Львові, за почином якого засновано в 1906 р. першу на етнографічній українській території жіночу гімназію (клясичного типу), а її ведення перебрали СС Василіянки у Львові. (Докладніше див. мій спомин „Львів — місто моєї молодости" ч. II, стор. 223-228). Ця Герміна Шухевич дала також почин до заснування першої в Галичині української жіночої кооперативи „Труд" у Львові, Ринок ч. 32 і стала головою надзірної ради цього добре проспеpуючого підприємства. „Труд" відкрив власну кравецьку робітню жіночого одягу і вишколював молоді сили до кравецького ремесла. А щоб позальвівські дівчата мали під час науки і перебування у Львові відповідне приміщення, засновано для них заходами Марії Білецької, Олімпії Лучаківської та Герміни Шухевич інтернат ім. св. княгині Ольги.

(Далі буде)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО БРАТІВ У ПОТРЕБІ В ЮГОСЛАВІЇ!

ОДЯГИ, ВЗУТТЯ, НАКРИВАЛА І ХАРЧІ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
1213-1217 Summit Avenue
JERSEY CITY, N.J. 07307 Tel.: (201) 795-2155

ГРОШОВІ ПОЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 Old York Road
PHILADELPHIA, PA. Tel.: (215) GLadston 5-3774

ВІСТІ СКВУ

ЗА АКТИВІЗАЦІЮ І КООРДИНАЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

На пропозицію Комісії Церковно-релігійних справ Секретаріяту СКВУ, яка діє в складі: митрополит Максим Германюк (Українська Катол. Церква), митрополит Мстислав Скрипник (Українська Правос. церква) і пастор Іван Яцентій (Українське Євангельське Об'єднання Північної Америки), Пленарна Сесія Секретаріяту одноголосно схвалила наступні резолюції в церковних справах:

Учасники Третьої Пленарної Сесії Секретаріяту СКВУ свідомі великої ваги Церкви й її установ у житті українського суспільства у вільному світі, вітають активізацію вірних наших Церков, спрямовану не тільки на збереження національного змісту їхніх Церков, але й на збагачення того змісту в майбутньому.

Турботи й заходи мирян у цьому напрямку заслуговують на всебічну підтримку збоку зорганізованої частини українського суспільства та крайових українських репрезентацій, що об'єднані у Світовому Конгресі Вільних Українців. Одначе, щоб ця підтримка була доцільною, скоординованою й корисною в наслідках та не мала характеру сепаратних виступів окремих установ і груп у всякого рода зовнішніх виступах окремих установ у церковних справах, зокрема в таких, як меморандуми, деклярації тощо, Пленарна сесія вважає за конче необхідне, щоб ініціятори таких зовнішніх виступів узгіднювали їх заздалегідь з членами Комісії церковно-релігійних справ при Секретаріяті СКВУ, в якій репрезентовані наші церкви.

Свідома великого значення ієрархічної структури й устрою в житті кожної національної Церкви, Пленарна сесія Секретаріяту СКВУ всебічно підтримує заходи для здобуття Українській Католицькій Церкві статусу патріярхії та заклик Собору Української Автокефальної Православної Церкви до об'єднання українських православних єпископів в одному спільному Соборі Єпископів.

З уваги на зростаючу активність безбожницького уряду СССР — Московської патріярхії на терені всесвітніх центрів християнства, спрямовану проти національних Церков, Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ вважає за необхідне протиставитися спробам Московської патріярхії, впливати на уклад відносин на українському церковному відтинку.

Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ закликає все зорганізоване у Світовому Конгресі Вільних Українців українське громадянство до тісної співпраці з духовними провідниками наших Церков.

Виховно-освітні справи українських поселень

На внесок Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради Пленарна сесія Секретаріяту СКВУ схвалила такі постанови у виховно-освітніх справах:

1. Для дальшого розгорнення координаційної праці СКВОР у межах, які б забезпечили здійснення завдань СКВОР, як надбудови виховних установ і організацій, потрібна відповідна матеріяльна база. Українська суспільність у діяспорі мусить виділити на виховно-освітні справи потрібні фонди, щоб її життя було продовжуване у наступних поколіннях.

2. Для наладнання і покращання виховно-освітньої діяльности твориться Світове Об'єднання Українських Педагогів, управа якого буде обрана кореспонденційним шляхом.

3. Устійнено спільну назву для існуючих Рідних Шкіл у той спосіб, що:
   а) кляси від 1-7 носять назву „Рідна Школа"
   б) кляси від 8-12 носять „Курси Українознавства"
   в) курси, що стоять на університетському рівні, носять назву „Високі курси українознавства.

4. Систему українського шкільництва у вільному світі поширюється на українців іншомовних, організуючи для них окремі кляси й курси за відповідними програмами. З цією метою буде переведений окремий вишкіл учителів, які могтимуть здійснити такий плян.

5. Управа СКВОР у черговій каденції продовжуватиме свою працю на терені Канади, де є осідок екзекутиви і відповідно до цього змінено правильник праці СКВОР. До Управи СКВОР входять: д-р Б. Вілаш — голова, З. Зелений, Е. Жарський, Б. Стебельський, прот. о. О. Мицик, О. Кузьмович, В. Леник, Б. Шкандрій, Р. Франко, Б. Гнатиків, Л. Самагальська, Р. Драган. До Контрольної комісії: Н. Когуська, В. Верига, В. Педенко.

Справи українського студентства

Комісія студентських справ Секретаріяту СКВУ на своїх нарадах прийняла такі постанови, які схвалила Пленарна сесія Секретаріяту СКВУ:

1. Українське студентство повинно цікавитися проблематикою українського життя в діяспорі, активно включатися в організоване життя та допомагати розв'язувати всі ті проблеми, з якими зустрічається українська суспільність в окремих країнах свого поселення.

2. Статут ЦЕСУС-у зобов'язує управу заступати інтереси українського студентства перед громадянством і тому Комісія пропонує, щоб її представник був присутній на всіх тих засіданнях Президії Секретаріяту, на порядку дня яких мають бути обмірковувані студентські справи.

3. Комісія закликає проводи всіх українських громадських організацій уможливити участь студентів у праці та керівництві цих організацій.

4. Комісія підтримує всі ухвали та постанови, винесені Третьою Пленарною сесією Секретаріяту СКВУ та закликає всіх українських студентів допомагати у реалізації цих постанов, а теж намагатиметься активною співпрацею допомагати у праці Президії Секретаріяту.

Українська Суспільна Служба і її проблеми

На внесок 2-ої Конференції Ради Суспільної Служби при Секретаріяті СКВУ, що відбулася 29 грудня 1969 р., Пленарна Сесія Секретаріяту прийняла такі напрямні праці Ради Суспільної Служби, ствердивши, що за час своєї двохлітньої діяльности Рада випрацювала потрібні пляни для оформлення та розбудови осередків допомогових організацій у країнах нашого поселення:

1. Посилити зв'язки та співпрацю з існуючими українськими крайовими допомоговими об'єднаннями при крайових організаціях, а де їх нема, з секторами суспільної служби крайових організацій.

2. Нав'язати тісніші зв'язки з міжнародніми допомоговими і іншими організаціями в країнах наших поселень для добра українців у тих країнах та для добра наших рідних в Україні, які змагаються не лише за здобуття для себе потрібних життєвих засобів, але й за основні права людини.

3. Включитися та співпрацювати з харитативними організаціями країн нашого поселення як організована допомогова одиниця, яка має свої власні потреби, програми, свою власну розбудовану харитативну систему.

4. Конференція закликає всі українські громадські і церковні організації та установи плекати тісний зв'язок між собою, щоб таким чином зблизитися та знайти спільну мову в загальних інтересах нашого суспільства, зокрема в допомоговій ділянці.

Маючи задовільний потенціял і всі можливості для праці, Рада Суспільної Служби повинна грунтовно застановитися над новими можливостями та новими формами праці суспільної служби в країнах нашого поселення. Конференція вважає за потрібне створити дослідні комісії з фахівців різних ділянок для переведення студій над справами наших спільних соціяльних і харитативних проблем.

6. Змаг за духове й фізичне збереження кожної української одиниці, родини й усього суспільства повинен буди девізом всієї української організованої громади й тому конференція закликає всіх українців піддержати Світову Раду Суспільної Служби у всіх її починах.

На українському кооперативному відтинку

Комісія для справ української кооперації при Секретаріяті СКВУ на своєму засіданні проаналізувала біжучі організаційні проблеми української кооперації та покликала на чергову каденцію керівництво Комісії в складі: Омелян Плюшкевич — голова, А. Кочар та В. Ситняк — заступники, Р. Раковський — секретар, І. Скочеляс, І. Шкварчук та М. Малецький — члени.

На внесок комісії Пленарна сесія Секретаріяту схвалила постанову про необхідність „створити кооперативні ради у всіх країнах українського поселення для всебічного розвитку українського кооперативного руху".

***

Пленарна Сесія Секретаріяту прийняла до відома рекомендації Контрольної комісії щодо форми фінансового діловодства, а теж схвалила проєкт резолюції, підготовленої уступаючою Президією щодо форми взаємовідносин між українськими громадськими і політичними секторами, обміну інформаціями та щодо координації окремих акцій. Цю резолюцію урядуюча Президія Секретаріяту довела до відома українським політичним середовищам.

КЛИМ ТРОХИМЕНКО

ДО 11-ої ВИСТАВКИ ЙОГО МАЛЮНКІВ

Останніми часами Клим Трохименко почав регулярно рік за роком, влаштовувати виставки своїх олійних малюнків. Весь рік він працює над ними, а в осінній жнивний час виносить на показ широкого загалу плоди своєї праці. Виставка, що тепер відбувається одинадцята за чергою і вже самою своєю кількістю є чималим здобутком цього оригінального маляра.

Клим Трохименко

Про його малярство писали вже свої і чужі критики. Вони звичайно підкреслювали той факт, що Трохименко не приналежний ні до реалістично-академічного напрямку, ні до будь-якого модерністичного, а йде власною дорогою мистця-примітивіста. Проте це останнє окреслення досить неточне, бо „примітивістами" були називані й мистці до-ренесансової доби, такі як Чімабуе і Джотто, які сьогодні є клясиками. Тому в нашому випадку може краще було б вживати французької назви „популісти", що її прикладають до сучасних мистців подібного як Трохименко типу. В кожному разі, такі мистці, хоч стоять осторонь таких окреслених груп, як академісти і модерністи, творять групу свою власну. Їх виставки влаштовують музеї, їм присвячені численні збірні монографії і деякі з них, як наш Никифор, безпосередньою наївністю свого малярства добилися міжнародного визнання.

Проте, яка не була б назва тих мистців, всіх їх єднає безпосередність їх малярського відчування і творення, не зв'язаного з будь-якими школами чи стилями. Ця риса характерна й для малярства Трохименка, який має особливе замилування до широких декоративних площ, сильних акордів барв і пастозно накладених фарб. Якщо при деяких його речах можна сперечатися, чи мистець досягнув того, чого хотів, годі заперечити, що кожна його річ має своє власне обличчя і каже чий це твір. До цього, при всій відмінності його напрямку і малярських засобів, він ближчий до малярства модерного, тобто, він маляр сучасний.

Малюнки Трохименка вже придбані одним з визначних американських музеїв, вони теж знаходяться в численних приватних збірках. Не можна не пригадати, що Трохименко був учасником репрезентативної виставки українського мистецтва в Музеї Дітройтського університету 1960 року. Цей виступ зробив його ім'я відомим на міжнародному мистецькому терені і воно знайшлося в репрезентативнім Лексиконі мистців XX-го сторіччя Зеемана в Ляйпцігу. В Нюйорку малюнки Трохименка знаходяться на постійній виставці українських мистців в Українському Інституті Америки і вони там творять добрий контраст з творами інших стилів.

Хотілося б ще підкреслити той факт, що Трохименко зумів влаштувати своє життя так, щоб могти всеціло віддатися малярській праці. Він — не тип „недільного маляра", а маляр, що працює систематично. Переступивши сімдесятку, він повний енергії й охоти до праці, тож від нього можна ждати ще чимало цікавих творів, які причиняться до тієї різноманітности, що характеризує наше мистецтво у вільному світі.

О. Гординський

Години відвідин виставки: П'ятниця 3-8 вечора, субота і неділя 1-7 вечора. Відбувається виставка в залях ЛМКлюбу в Ню Йорку заходами Об'єднання Мистців Українців в Америці.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149 2 ave

● З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 6-го березня ц. р. відбудеться там вечір, присвячений „Абетці української історії". Віршований текст до абетки, яку виконав артист-графік Ярослав Паладій, написав Леонід Полтава, читатимуть його автор і пані Є. Єнсен. Вечір ілюстрований прозірками. Початок о год 8 веч.

Збірка на фонд „Церква в потребі" в Нюарку, Н. Дж.

Збори мирян, які відбулися 11-го січня 1970 р. в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні, Н. Дж., одноголосно рішили піддержати Фонд „Церква в потребі".

Українські миряни свідомі того, що Фонд „Церква в потребі" являються в теперішній час єдиною фінансовою базою Української Католицької Помісної Церкви. Миряни теж свідомі цього, що сильна фінансова база вможливить Верховному Архиєпископові Кир Йосифові Сліпому вповні та незалежно виконувати свої обов'язки Голови нашої Помісної Церкви та довести до завершення її організації в Патріярхаті.

Збори вибрали комісію, яка займеться переведенням збірки на Фонд „Церкви в потребі". Вже почато переводити збірку поміж мирянами та організаціями. З уваги на великі завдання цього Фонду Верховного Архиєпископа Кир Йосифа Сліпого, хочеться вірити, ніхто не відкажеться від своєї щедрої пожертви. Датки можна складати в касі „Самопомочі" в Нюарку (конто ч. 719), або слати на адреси: Селфреліянс Кредіт Юніон, Стайвензан Евеню, Нюарк, Н. Дж. Можна теж слати на адресу скарбника: д-р Дарія Миндюк, 96 Туксідо Парквей, Нюарк, Н. Дж. Усі пожертви будуть потверджені та їх можна відтягати від податку. У найближчому часі гурт збірщиків допомагатиме цій благородній акції.

За Комісію Збірки
Д-р Роман Кравчук
голова
Надія Мандрусяк
скарбник
Д-р Ілля Карапінка
Контрольна Комісія

З листів до редакції

ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ

Моя донька, яка є членом американського Пласту, була запрошена до участи в міжнародній пластовій церемонії прапорів. Просили її принести український прапор і явитися в однострої українського Пласту.

Після першої церемонії прапорів її повідомили, що вона не може брати участи в дальших церемоніях, бо Україна, або вірніше український Пласт, не належить до Інтернаціонального Пласту — не є його членом. Моя донька відчула себе дуже покривдженою.

Було б добре, щоб хтось із проводу українського Пласту обізвався на сторінках „Свободи" і відповів на такі питання:

— Чи роблено старання в Америці і Канаді, щоб український Пласт став членом Інтернаціонального Пласту?

— Які є вимоги, щоб стати членом Інтернаціонального Пласту?

Я думаю написати до „Інтернаціонал Скаут Коммісіонер", а тому хочу знати докладно, що робилося в цій справі.

Марійка Черешня

У дванадцяту річницю невіджалуваної смерти
Найдорожчої і Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ і ТЕЩІ
бл. п. ІРИНИ (з ТАРБЕЇВ) ГУНДЯК
дня 7-го березня 1970 року
будуть відслужені
ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖБИ
в церквах СВ. ВМЧ. ДИМИТРІЯ в Картереті, СВ. АНДРІЯ в Савт Бавнд Бруку і в Соборі СВ. ВОЛОДИМИРА в Ню Йорку.

„Там стрінемося на віки,
Як стрічаються дві ріки
В синім морі".

о. ІВАН ГУНДЯК, МИРОСЛАВА і ЙОСИП ПОЛЕГОНЬКИЙ, дочка і зять і МАРКО та ІЛЛЯ Г., внуки

В четвер, 5-го березня 1970 року
Год. 8:30 ранку
в СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
сл. п. проф. ЛЮБОМИРА ГОРНИЦЬКОГО
буде відслужена
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві св. І. ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ Н. Дж.
на яку запрошує Учнів, Батьків та все Громадянство
УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. радника МИХАЙЛА ГАРАСЕВИЧА
складаю 15.00 долярів
на жертви землетрусу в Югославії
інж. Михайло ПЛЕШКАН

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 28-го лютого 1970 р. відійшла у Вічність на 91 році трудолюбивого життя, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п. НАТАЛІЯ з ПОДОЛИНСЬКИХ ДЕ РОГАЛЯ-ЛЕВИЦЬКА

вдова по бл. п. о. Ілії, довголітньому пароховi в Лазах, пов. Ярослав, Зах. Україна.

ЗАУПОКІЙНИЙ ПАРАСТАС буде відслужений в середу, 4-го березня 1970 року о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 5-го березня 1970 р. о год. 8-ій рано з того ж похоронного заведення до української католицької церкви Христа Царя при 1627 Cayuga Street, Philadelphia, Pa., а звідти на цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибиті:
МАРІЯ КИВЕЛЮК — донька
ЯРОСЛАВА КРАВЧУК — донька
інж. ІВАН СІРИЙ — зять
внуки: ІВАННА з мужем д-ром ОЛЕКСАНДРОМ БІЛИКОМ
інж. БОГДАН СІРИЙ з дружиною РОКСОЛЯНОЮ
МЕЛЯНІЯ з мужем ОРЕСТОМ САРАХМАНОМ
правнуки: ТУНЯ, АРЕТА, БОГДАН, ЮРЧИК, ТАМАРА і СТЕФЧИК
д-р СВЯТОСЛАВ ЗЯТИК з дружиною ГІЛЬДАНОЮ — кузин
та Родина в Канаді і Україні

Де осередок української культури у Торонті?

Не без здивування прочитав я в „Свободі" та й інших наших часописах вістку, що Український Воєнно-Історичний Інститут у Торонті, припиняючи свою діяльність, усе своє надбання, цінний музей, архів, бібліотеку і под. передав до Вінніпеґу, до новоствореного там Музею УВАН в „Домі Науки".

Оцей „Дім Науки" з Музеєм УВАН поруч з „Осередком Української Культури й Освіти" теж з музеєм, архівом і под. в Вінніпеґу це цінні дві позиції, наші духовно-культурні твердині на заході Канади.

І радісно ствердити, що не тільки в Вінніпеґу, але й в ЗСА існують такі установи, передусім Музей-Архів УВАН в Ню Йорку у власному чудовому будинку, далі Український Музей в Чикаґо, Клівленді, Дітройті й інших осередках - скупченнях українців. І всі мають, або купують власні будинки.

А ось вістка, що музей і всі наші надбання Воєнно-Історичного Інституту перенесені з Торонта до ... Вінніпеґу. Чому воно так, яка причина і про що говорить цей факт? А говорить він зовсім ясно про не що інше, а про те, що в отому великому і рухливому та бодай подекуди всееміграційному українському осередку в Торонті не стало після смерти ген. М. Садовського ні місця для цього музею, ні нема людей, щоб про цей музей дбали, ним завідували та його розбудовували. Факт, який не може не дивувати, а й затривожувати, бо він черговий раз, але вже дуже наявно свідчить, що відома організованність, рухливість, а при тому й жертвенність численної української громади в Торонті, таки, на жаль, надто однобічні. Українці Торонта за останнє 25-річчя мають поважні досягнення, збудували та купили десятки громадських будівель та храмів Божих, в останньому часі — велика театр. заля — заслуга передусім мґра В. Кліша, розбудували мережу рідних шкіл, кредитових кооператив, видають кілька газет, складають щороку поважні фонди на НТШ в Сарселі та на інші потреби, тут кілька репрезентативних хорів, дві оркестри, тут численні імпрези часто в загально американському масштабі, всякі конґреси, конференції, з'їзди, ювілеї, бенкети, равти і тд., але при тому всьому тут і досі нема українського репрезентативного музею, нема багатої центральної української бібліотеки, нема архіву! Скільки ж то всяких друків появилося в самому Торонті, але де тепер їх шукати і знайти?!, нема мистецької ґалерії, коротко, нема осередку, нема „дому української культури", чи як його назвати. І власне брак такого осередку та ще в такому важливому центрі українського життя, яким є Торонто, змусив Дирекцію Воєнно-Історичного Інституту перенести свій музей і інші цінності до ... Вінніпеґу. Відомі теж факти, що дехто висилає з Торонта всякі музейної вартости речі, історичні документи і. д. до Музею-Архіву УВАН в Ню Йорку, чи куди-інде.

Великі простори Канади та п'ять великих скупчень українців — на заході в провінціях Манітоба, Саскачеван і Альберта, а на сході в Онтаріо і Квебеку диктують потребу п'ятьох духовно-культурних українських центрів у головних містах провінцій, але головні наші центри — Вінніпеґ на заході, а Торонто на сході Канади. Але такі центри немислимі і безперспективні на довшу мету без своїх духово-культурних осередків — без „Дому Української Культури". Вінніпеґ має не тільки один, але два чи й більше таких осередків, Торонто не має ні одного, в найкращому випадку має хіба окремі зав'язки при окремих товариствах, як ось бібліотека Українського Нар. Дому і УНО, мабуть і якісь музейні спроби — початки.

Отож чи не пора українцям Торонта, а зокрема місцевому Відділові КУК і його складовим організаціям та й канадійському НТШ подумати спільно та й подбати про створення поважного і репрезентативного місцевого осередку — „Дому Української Культури" з великою центральною бібліотекою, архівом, мистецькою ґалерією, а передусім з репрезентативним музеєм. Щоб і ми і наші діти та молодь могли і собі і чужинцям показувати і з гордістю казати: ось хто ми, і які ми, і яка наша давня та високоцінна українська духовість і наша українська культура.

Без такого осередку нашої культури наше українське життя буде завжди половинчасте, без ґрунту та й без поважної й тривкої перспективи на майбутнє.

Н. Н.

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ АБСОЛЬВЕНТІВ

В суботу, 14-го лютого відбулися на Союзівці перші сходини комітету по заложенню Організації Українських Абсольвентів. Одна з цілей організації — це охоплення „старшої групи" української молоді — тих, що вже не є студентами, але ще не належать до професійних організацій. Слідуючі сходини комітету будуть 25-го квітня. Всіх, що зацікавлені цією організацією, просимо писати на адресу:

Tania Bemko, P.O. Box 126, Circleville, New York 10919

Т. Б.

МОЖНА ПРИДБАТИ 8-МІЛІМЕТРОВІ ФІЛЬМИ БОГДАНА СОЛУКА

Голивуд. — Автор кількох короткометражових фільмів Богдан Солук має в Голивуді власне підприємство під назвою „Сол Лукс Сінема". Він ще раніше накрутив фільми „Українські ДіПі в Німеччині", „Хор Бандуристів", „Українці сх. Канади" та ін. Тепер можна замовляти в підприємстві „Сол Лукс Сінема" копії його фільмів на вузькій 8-міліметровій стрічці: „Пісня України", „Світовий Конґрес Вільних Українців" і „Кардинал Сліпий у Голивуді".

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Вшанували письменника — гостя у Філядельфії

Іван Керницький — Ікер завітав з Ню Йорку до міста „братньої любови" — Філядельфії і відчув, що любов друзів його сердечно виявилася. Прибув він, на запрошення 43-го Відділу СУА, 22-го лютого. „Зустріч з Ікером..." була наперед оголошена в наших газетах. „На цю зустріч запрошуємо всіх, хто бажає провести свій час у товариській і милій атмосфері", — сповістили керівниці СУА у „Свободі". Їхні сподівання були виправдані великим числом присутніх.

Ще до п'ятої год. по пол. майже всі місця довкола гορно прибраних круглих столів залі „Тризуба" були зайняті. Дехто з гостей, прибувши пізніше, мусів трохи постояти, доки привітливі господарки полагодили справу й усіх посадовили довкола столів, що своїм виглядом сповіщали про чай, каву та солодке на закінчення вечора.

От і програма починається ... Пані Богачевська повідомила, що програмою буде проводить п-і О. Грабовенська, яка не шкодувала свого теплого гумору, з пошаною згадувала гостя - письменника. Гарний реферат про літературну творчість п. Івана Керницького прочитав поет і літературознавець п. О. Тарнавський. Розмір цього допису не дозволяє передати головні пункти серйозної аналізи стежок - шукань в літературі шановного гостя. Ранні впливи В. Стефаника та ін. письменників полишилися в минулому. І. Керницький — „знайшов себе" в лагідному жанрі гумориста, без їдкої сатири. З глибоким чуттям читала п. Є. Блавацька зворушливі новельки автора. Артисти Б. Паздрій і В. Шашаровський передавали найтонші нюанси гуморесок, зачепивши і нашу еміґрацію „Пасейську". Здоровий, цілющий сміх присутніх творив свою власну музику забуття хвилевого, відпруження людських нервів. Теж сталося і тоді, як на закінчення сам автор прочитав три фельєтони, — дотепні й сердечні. Добре зробив 43 Відділ СУА, що вшанував запрошенням в гостину до Філядельфії письменника. Цим наші пані вшанували українську літературу.

(Д-р І. К. Іч-й)

Мистецький успіх Зиновія Онишкевича

Виставка образів Зиновія Онишкевича, яка саме тепер відбувається в „Кавнтрі Арт Ґаллері" в Локест Валлі в Лонґ Айленді, Н. И., отримала дуже прихильні фахові оцінки в американській пресі. Жанн Парі в „Лонґ Айленд Пресс" з 1 березня ц. р. звертає особливу увагу на портрети мистця, якого вона називає „талановитим артистом". Хоч Зиновій Онишкевич реаліст, проте його образи „не зображують природи в сенсі фотографій. Замісць того, артист подає на кожному своєму полотні оповідання, продовжуючи візії почувань і драм, та переносячи вас до небосяжних висот". Реренлентка особливо захоплена акварелями Зиновія Онишкевича, з тематикою диких засніжених гір, із контрастуючими білими і брунатними кольорами.

Так само Малколм Престон висловлюється в „Нюздей" з 25 лютого ц. р. з найвищими похвалами про малярську техніку Зиновія Онишкевича, прозорість його образів та глибину їх настрою. Проте він ставить олійні образи артиста вище його акварель, стверджуючи, що Зиновій Онишкевич „має вже свою славу як портретист".

Мистецька ґалерія в Локест Валлі повідомила Зиновія Онишкевича, що внаслідку таких прихильних оцінок вона рішила продовжити його виставку на тиждень, до 12 березня ц. р.

Річні загальні збори відділу УККА в Янґставн, Огайо

Загальні Збори відбулися 1-го лютого в залі УНС на Френклін Аве. Збори відкрив голова Відділу п. адвокат Юрчишин, якого вибрали також на предсідника Зборів. По докладних звітах голови й всіх референтів, контрольна комісія поставила внесення ухвалити абсолюторію Управі Відділу й заразом висказати їй признання й подяку за жертвенну працю. Це внесення прийнято одноголосно.

По короткій дискусії збори вибрали нову Управу у слідуючому складі: Адвокат Михайло Юрчишин — голова, проф. Юрій Кульчицький — 1-ий містоголова, д-р Олександер Сидоряк — 2-ий заступник, Михайло Мартинишин — 3-ій заступник, Роман Горбачевський — 4-ий заступник. Микола Штинь — протоколярний секретар, Мирослав Ліщак — кореспонденційний секретар, Олександер Рибалт — фінансовий секретар, Володимир Верблян — скарбник. Комітет Народного Фонду: Іван Ліщак — голова, члени — Володимир Мисів, Дмитро Голубець, Михайло Болотенний, Мирослава Ліщак, Михайло Мартинишин. Імпрезовий Комітет: Василь Прокопик — голова, члени — Анна Домбчевська, Микола Штинь, Михайло Терлецький, Мирослава Ліщак. Референти Преси й інформації: Анна Домбчевська — в українській мові, адвокат Михайло Юрчишин в англійській мові, Мирослава Ліщак в англійській мові. Господарчий Комітет: Дмитро Глива — голова, члени — Дмитро Голубець, Михайло Болотенний, Іван Баґан, Теодор Кулинич, Андрій Торський, Іван Стрілка. Жіночий Комітет: Марія Рибалт — голова, члени — Марія Баґан, Анна Кулинич, Татяна Мартинишин, Зоня Глива, Слисавета Прокопик, Гелен Юрчишин, Еміля Цьоць, Естел Волошин, Ґелен Горбачевська. Дорадчий Комітет: Анна Домбачевська, Юлія Войтович, д-р Роман Стахура, Катерина Гіль, Володимир Мисів, Петро Ліщак, Михайло Болотенний, Іван Кріль. Контрольна Комісія: д-р Ілярій Домбчевський — голова, члени — Казимир Бульвар, Роман Горбачевський.

На Загальних Зборах зібрано 100 долярів на потерпілих від землетрусу українців в Юґославії.

А. Домбчевська

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ГРИГОРІЙ КУЗИК, член УНС Відд. 334 Т-ва І. Франка в Клівленді, Огайо, помер 3-го лютого 1970 р. на 80 р. ж. Нар. в с. Білич, Україна, і став членом 1927 р. Полишив у смутку доньку Марію, 2 синів: Михайла, Степана та 3 внуків. Похорон відбувся 6 лютого 1970 р. на цвинтарі Brooklyn Hts в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефанія Бохонок, секр.

ТЕРПЕЛЮК ЄВА, членка УН-Союзу Відд. 339 і 153 Б-ва св. Василія і Т-ва Л. Мишуги у Філядельфії, Па., померла на 45 р. ж. Нар. у Філядельфії, Па. Стала членкою УНС в 1942 р. Полишила в смутку мужа Петра, маму Марію та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 4 лютого 1970 р. на цвинтарі на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Люпацій, 339 Відд.
І. Скіра, 153 Відд.

ІВАН РОМАНЯК, член УНС Відд. 349 Т-ва Т. Шевченка в Манвіллі, Н. Дж., помер на 59-му році життя. Нар. в Авбурн, Н. И., і став членом УНС в 1938 р. Полишив у смутку дружину Марію та сина Івася. Похорон відбувся 10-го лютого 1970 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Захарко, секр.

ГАРРИ ЛУКАЧ, член УНСоюзу Відд. 99 Б-ва св. Миколая в Wilkes-Barre, Pa., помер 7 лютого 1970 р. на 72 р. ж. Нар. в с. Мости Великі, Україна, і став членом УНС в 1933 р. Полишив у смутку дружину Катерину, синів: Петра і Степана та 3 доньки. Похорон відбувся 10 лютого 1970 р. на укр.-кат. цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Вілкі-Баре, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

PARASKA (BETTY) KUZMA, членка УНС Відд. 65 Б-ва св. Володимира в Елизабет, Н. Дж., померла 6-го лютого 1970 р. на 58 р. ж. Нар. в Елизабет, Н. Дж., і стала членкою УНС в 1929 р. Полишила в смутку чоловіка Івана, 3 синів: Іван, Дениса, Кеннета, брата: Івана, 5 сестер: Марію, Анну, Сю, Елеонору і Ольгу. Похорон відбувся 10 лютого 1970 р. на цвинтарі Розеґіл в Лінден, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

А. Шміт, секр.

КАТЕРИНА ДИДИК, довголітня членка УНС Відд. 317 Т-ва Запор. Січ в Сиракюзах, Н. И., померла 6 лютого 1970 р. на 76 р. ж. Вступила до УНС в 1925 р. Полишила в смутку мужа Михайла, зам. дочки: Анастазію, Анну і Гелену, сина Олексу, 12 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 9 лютого 1970 р. на цвинтарі св. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. И.

Вічна Їй Пам'ять!

СТЕФАН БЕРА, член УНСоюзу 156 Відд. Т-ва Т. Шевченка в Честері, Па., помер 5 лютого 1970 р. на 51 р. ж. Нар. в с. Курпачівка, пов. Ярослав, Україна, став членом УНС в 1956 р. Полишив у смутку дружину Валентину, 2 синів: Івана і Левка, дочку Катерину. Похорон відбувся 9 лютого 1970 р. на цвинтарі в Ленвуд, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Новак, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Незабаром появиться друком книжка Мілени Рудницької „Невидимі Стиґмати"

(Закінчення зі сторінки 1-ої)

вий Отець — Вимога створити Київсько - Галицький Патріярхат — Мощі мученика за Унію в храмі св. Петра — Верховний Архиєпископ — Справа патріярхату — Подорожі по Всій Італії — При ложі вмираючого Папи Івана — Новий Римський Архиєрий відвідує Голову Української Церкви — Заснування Українського Католицького Університету в Римі — Первоієрарх відвідує святі місця, хворих і сиріт — Робочий будень Первоієрарха — Божа рука в долі Первоієрарха — Хрест — невід'ємна частина життя Господніх Обранців.

Ця велика своїм об'ємом і ще більша своїм змістом книга коштуватиме в продажу після її появи $14.00. Проте, Видавнича Комісія вже тепер приймає замовлення на цю книжку, яка в передпродажу коштує тільки десять долярів. Замовлення на книжку в зниженій ціні приймається до кінця березня цього року і його можна висилати на адресу:

I. Kuzemsky
1222 W. Fisher Ave.
Phila., Pa. 19141

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
(P.O. Box 346)
JERSEY CITY, N.J. 07303

Долучую 25 центів — прошу змінити мою адресу:

Моя СТАРА АДРЕСА була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ____________

Ім'я і прізвище: ____________

Адреса: ____________

____

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище: ____________

Адреса: ____________

____________ Zip Code ______

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 8-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

MONESSEN, Pa. Місячні збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в українській залі на 2-ій вул., 213 Скупмекер Аве. Проситься чл. прибути, вирівняти залеглі вкладки. — П. Янковський, предс., М. Куць, секр.

СУБОТА, 14-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

ЧИКАҐО, Ілл. Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 220 Відд. о год. 7-ій веч. в Союзовому Домі. Проситься вирівняти залеглості. На зборах будуть обговорені різні питання пов'язані з найближчою 27 конвенцією УНС. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6330. Проганяють знахурів і починають нараду вождів

Досить, вожде Ґано! Ти відчинив нам очі. Наші мужі — „обія" не мають великої магії! Маленькі мурашки спонукали їх кричати, як немовлята!

Ото ж проженім усіх мужів-„обія" з наших племен! Хай ніякого великого мужа не можна буде більше обдурити — інтригантськими знахурями!

Іспит мого діда навахів, придуманий для фальшивих знахурів, пригодився нам — тут в Африці!

Краще, ніж я сподівався, сотнику Дикий Коте! Тепер можна відбути мирову конференцію великих вождів — без знахурів!